

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Redazione ed amministrazione
Piazza Adamich.

Előfizetési ár — Associazione:
Egy évre Per l'anno 4.— fr.
Félévre » 6 mesi 3.— »
Negyedévre » 3 » 1.50 »
2 óra » 2 » 1.— »
Külföldre 1 évre. Per l'estero 8.— »

FIUME

Kereskedelmi-, tengerészeti- és társadalmi lap.

Giornale commerciale, marittimo e sociale.

Hirdetések és nyitlerek:
A lapnak árszabály szerint a kiadó
hivatalában, (Piazza Adamich).

Továbbá és kizárólag:
Goldberger A. V. h. de 'si' irodá-
ában Budapest, Váci-utca, Oppelik
B-nél, Bécs, Stubenbastei N. 2.

Inserzioni ed articoli comunicati si assumo
mono nell'ufficio di spedizione in Fiume
Piazza Adamich.

1888. Aprilis 8

Megjelenik minden vasárnap

8 Aprile 1888.

Fölhívás előfizetésre!

A f. évi április hó 1-ével lapunk VII-ik évfolyamának második negyedébe lépett. Fölkérjük tisztelt előfizetőinket, hogy az előfizetéseket megújítani, azon t. olvasóinkat pedig, kik az előfizetési díjakkal még hátralékban vannak, ezt mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

A „Fiume” kiadóhivatala.

„A pilotából.”

A fiumei közélet, de különösen politikai életnek kétségkívül sok tekintetben kiváló, hogy ne mondjuk legfőbb centruma a fiumei kormányzó otthona. Az itt lefolyt bizalmas vagy nyilvános jellegű eszmecsere-k fejlődik meg főbb vonásaiban az irányt, melyet a magyar állami és kormányzati intézkedéseknek az autonóm munitcipiummal egyetértően a közvéleménybe átoztani, Fiume lakosságában vérré változtatni egyik magas és hazafias feladatának ismeri.

Azonban nemcsak Fiume politikai irányára és történetére befolyással bíró nagy eszmék itt kezdenek a megvalósulás stadiumába lépni, hanem az apróbb társadalmi és személyes divergenziák, melyek elvégre is nagyban gátolhatnák, és bémithatnák a kikötő város közéletének fejlődését, itt hozhatnak nem egy ízben összhangba.

Azért tartjuk részünkről nagy fontosságúnak az estélyeket,

A „Fiume” tarczaja

Fiume régi kapitányairól.

(Eredeti tarczaja)

A múlt számban ugyane helyen említett tettünk Fiume kapitányainak névsoráról, valamint arról is, hogy azokról eddig pusztán nevéknél alig volt egykét ismeretes. Utaltunk azonban arra a tényre is, hogy azok nagyobb részt a krajnai nemesség sorából kerültek ki, s hogy Krajna történetének tanulmányozása kétségtelenül foghat nyújtani oly adatokat, melyek világot vetnek helyi történetünk eme régebbi szakának fő személyeire.

Most hát beszámolhatunk a tanulmány eddigi eredményeiről, melyek ugyan még igen házasok, de legalább biztos kiindulási pontul szolgálhatnak.

1437-ben, tehát még a Walsee grófok birtoklása idejében, *Rannacher Jakob* találunk említve mint Fiume köz-

melyek a fiumei kormányzók vendégszerető hajlékában már száznál több éven át, hagyományyszerűleg megtartani szokták; nem is szólva arról, hogy Fiume, melynek földjén gyakran fordulnak meg a külföldnek katonai, politikai a közélet egyéb fontosabb tényezőinek képviselői, kik szintén a kikötővárosban szerzett tapasztalataikból alkotnak maguknak megközelítőleg fogalmakat, Magyarország haladásáról, fejlettségéről, anyagi és szellemi erejéről.

A f. hó 5-én megtartott estélynek, részünkről kiváló fontosságot tulajdonítunk.

Elnémított az minden feltevést azok részéről, kik minden áron azt akarták elhitetni, hogy a fiumei kormány és a munitcipium között nagy ellentétek állottak fenn. Széltette azt annak idején a hazai sajtó oly szempontból, mely lapunk keretén kívül esik, t. i. politikai szempontból is.

Beszéljünk nyíltan. A viszonyok tényleg sok téves magyarázatokra adhattak alkalmat mindaddig, míg a munitcipium termében az ellenzéki elemek minden áron odatörekedtek terelni a dolgokat, hogy a munitcipium és a fiumei kormány között szakadás álljon be. A fiumei kormány és a város fejének tapintata azonban lassanként megszüntette a némitétkintben nyomasztó állapotokat.

Mi joggal hihetjük azt, hogy a f. évi április 5-én lefolyt kormányzó estélyen a város országgyűlési képviselője igazat mondott: hogy „a fellegek eloszoltak”.

ség (Terra Fiuminis) első névszerint ismert kapitányát, Valvasor az ő 1689-ben megjelent terjedelmes krónikájának IX-ik könyvében felsorolja ezt a családot az idejében még meglévő bárói nemzetségek között. Birtokuk Raunach (Ravne) volt, — „a karst paradicsoma”, — S. Peter mellett Belső Krajnában, mely a család kihaltá után a báró de Leo család birtokába ment át.¹⁾ Egy Raunacher Bernadint továbbá említve találunk mint a krajnai rendek négy követének egyikét az 1510-iki augsburgi birodalmi gyűlésen.²⁾

A Walsee-birtoklás korából ismert másik kapitány *Foramini Andrés*, 1453-ban említve. Nem krajnai eredetű. Neve után indulva Görzben vagy Triestben kereshetjük családját.

Fiume háborúviszonyának megszüntése után (1471-en innen) *Rauber Gáspár* említi a névsor, 1490-ben. Ennél régebbi, tehát Fiume közvetlen városi állása korából eddig ismert legrégebb kapitánya az a *Dür Boldizsár*, körül múlt heti

E nézetünkben még inkább megerősít bennünket a város polgármestere által ugyanez alkalommal elmondott, szóbeli erőben, eszmékben gazdag beszéd, melynek hatása alatt, mintegy lidércnyomás alul megszabadulva, lelkesedésbe tört ki a kikötő városnak irányadó férfiből álló társaság. A megújuló lelkesedésből kiolvashattuk, hogy mindnyájan az egyetértés az egyesült erők zászlaja alá akarunk csoportosulni. — A fiumei polgármester nem habozott kimondani, hogy Fiume jövődjé nagyságához csak egy út van, s ez utón csak egy fényes szövetség világíthat, a mi közös kincsünk drága hazánk — Magyarország. Kimondotta férfias nyíltsággal, hogy Fiume csak addig lesz nagy, és hatalmas, míg a magyar állameszmének marad törhetlen híve; kimondotta, hogy e nélkül csalódás és a fájdalom lesz a kikötő város jövődjé.

Határozottabban alig szólhatott volna a város első polgára. Szavai bizonyára sok előítéletet és kételyt fognak eloszlatni az anyaországban, s bizonyára mértánysra találhatnak a fiumei kormányzat körében.

Nézeteltérések előfordulhatnak mindenütt. Emberekből van alkotva társadalom. De régi dolog, hogy csak nagy jellemű sajtósága fölül emelkedni a kiesinyes előítéletek, mikor a legszebb eszmének megvalósításáról a haza legszenetelb ügyének diadalra juttatásáról van szó.

—cs.

Választások a fiumei kereskedelmi és ipar-kamarában.

A fiumei kereskedelmi és ipar-kamara tagjainak választása e hó 3-kán történt meg. A kereskedelmi osztály tagjainak választása iránt eléggé élénken nyilatkozott a közérdeklődés, ellenben az iparosztály iránt föltűnően nagy és alig megnagyarázható közöny volt észlelhető.

A választásoknál, ezuttal ismét a kikérdekek jutott érvényre, s megígérték, hogy a kamarának tehetőseges, és érdemben gazdag tagjai közül többen maradtak ki a kamara új névsorából, helyettesítve oly új tagok által, kiknek legalább is egyrésze alig fog kifejteni olyan tevékenységet, mint tapasztalt elődeik.

A kereskedelmi osztály tagjainak választására összesen 271 választó jelentkezett, míg az iparosztály új megalakulása csakis 68 szavazat alapján történt.

A kereskedelmi osztályba megválasztottak: *Bacich R. L.* 131 szavazattal, *Baric Márk* 145, *Corasac J.* 194, *Canadi Jenő* 165, *Daimich János* 138, *Gregorich Otmar* 139, *Keglerics Sándor* 155, *Madospach Sándor* 185, *Mituch János* 137, *Mondolfo S. L.* 151, *Ossolnach Lajos* 130, *Prencis János* 122, *Steinacker Artur* 128, *Venutti György* 141 szavazattal, báró *Wraynczany György* 164 *Walluschwig Antal* 167 szavazattal.

Az iparosztályba megválasztottak: *Branchetta Antal* 62 szavazattal, *CanteJózsef* 54 *Gelletich János* 54, *Gigante Ágost* 58, *Luppis A.*

ezikünkben szoltunk, s ki az említett névsorban nem szerepel. Szintén krajnai nemes, a Valvasor idejében már ki-hadt *von der Dürr* családból.

A mi a *Rauberok* illeti, azok szintén krajnai bárói család voltak, mely Valvasor idejében még virágzott.³⁾ E család még egy másik kapitányt szolgáltatott Fiumének, körül alább lesz szó. Származási faja ősrégi időbe nyúlik vissza, a karantán horezegek korába.⁴⁾ Egy Raubert 1442-ben találunk említve mint Krajna viedomját.⁵⁾ Ruba Kristóf 1508-ban a laibachi püspöki széket foglalja el.⁶⁾ Az említett Rauber Gáspár 1496-ban triestli kapitány.⁷⁾ Az „Almanacco Fiumano” 1860-iki folyama azt mondja róla, hogy: „forse il primo”, (capitano di Fiume) a mely föltételezés most már elcsúszott. A család csak alig pár évvel ezelőtt halt ki.⁸⁾

Rauber Gáspár után 1496-ban *Thurn János* találunk a fiumei városi kormányzat élén. E kapitány Olasz- és Németország egyik legrégebb és legtek-

télyesebb családjából származott, mely 1533-on ül már grófi rangot viselt. A *Thurn és Taxis* fejedelmi ház is e nemzetségből sarjadzott. Egyik ága Friaulba viszi vissza eredetét.⁹⁾ Magáról e János nevű kapitányról nem találunk említést Krajna évkönyveiben, de csaknem egyidejűleg felűnik bennök Thurn György, *Gotschee földesura*. A krajnai rendek követi panaszt emének ellene Grácban, Belső Ausztria rendi gyűlésén erőszakos adóbehajtás miatt (1512-ben).¹⁰⁾

Thurn János után ismét egy Rauber következik a névsorban, 1515-ön innen. Ez János, vagyis *Hans Rauber*, kt Rauber Lénárt báró fő udvari marsall mellett találunk mint I Miksa császár környezetéhez tartozó belső embert.¹¹⁾ Csaknem egyidejűleg, 1510-ben, egy Rauber Mikóst mint triestli kapitányt találunk említve.¹²⁾

Rauber János után, 1524-en kezdve egy más krajnai nemes, *Apfaltrer János* találunk a fiumei kapitányi pozíción. „Ein guter Kriegsmaun, der nicht ver-

vezettek,
alk. mert
k ne bi-
ek hasz-
takétes
val 1 frt

5 kr., 2
5 te-
b nem

hosszabb
Mindaz

nk:

ja s ké-
keresésel
szappant

kereszt.

hogy ön-

jó, mint
én esalá-
gyorsan

zett uni-
almatlan-
vértisztító
olyécskák
jomat osz-

erdemet
hogy régi
egészen
legszer-
kialakításom

e. T.

6 Psarho-
fer J-tól
ajánvessző
nok. Egy
nt.

rendel ta-
től vágott
logánatok,
o dogana-
s gyuladt
ajánlható
ssel 75 kr

6 Valrich
A. W.
szítés kö-
morgócs,
len. 1 eso-

enőcs.

a reumati-
gás ellen

nek 60 kr.

detett bél-
árban nem

pénzhekül-

a pos
(1-12)

Fehér elefántot

abán.
zoló véglegre figyelmes legyen.

menyő.

F. 37, *Marussich* András 39, *Meynier* H. 62, *Mohorich* Emidio 62, *Paucarich* András 32, *Puschich* A. F. 56, *Rack* Péter 58, *Rudan* Károly 36, *Simonich* Antal 61, báró *Wranyczany* Simon 36, *Whitehead* John 61 szavazattal.

A választások eredménye föltűnőst keltett a kikötő város lakossága körében, a mennyiben a régi tagok közül nem kevesebben mint tizenhatan maradtak ki.

A kamara új tagjain mulik, hogy a közel jövőben reájuk váró feladatok megoldása körül, oly irányú működést fejtessenek ki, mely irántuk a közbizalmat mindinkább megszilárdítsa.

Magyar gőzhajózási vállalatok.

A Fiuméből kiinduló különböző gőzhajózási vállalatok a f. évi február hónapban a következő hajó és áruforgalmat közvetítették:

A Krajac-féle gőzhajózási járatok.

Kivétel Fiuméből: Cirquenizza 116 m. m., Selceze 41, Novi 600, Zengg 1104, Carlobago 195, Jablanac 39, Pago 100; összes kivétel 2194 m. mázsa.

Behozatal Fiuméba: Zengg 158 m. m., összes behozatal 157 m. mázsa.

A vállalat gőzöseit által a f. évi február első felétől áruforgalom 2435 m. mázsaival kevesebbet tett ki, mint a megelőző hónapban.

A személyforgalom összesen 93 utasból állott.

A Fiume-metcovich-raguzai járatok.

Kivétel Fiuméből: Spalato 2213 m. mázsa, Trapano 325, Metcovich 1086 Raguz 3584 összesen 7209 m. mázsa.

Behozatal Fiuméba: Spalatóból 494 m. m., Trapanóból 1 Metcovich, Raguz 138, összesen 632 m. mázsa.

Az összes áruforgalom 7841 m. mázsa-t tett ki, mely mennyiség a megelőző január havi forgalommal szemben 6-8 m. mázsa emelkedést tüntet föl.

A személyforgalom 89 utasból állott.

A fumei-velencei gőzhajózási járatok.

Velenceiből Fiuméba behozatott: Szózott bór 7 765 kg., mandula 38, gyökény 12,625, rizs 8,000, úre-zsák 5,925, csemege 74, hering 4,099, conservék 338 sajt 649, fűszerek 1,353, rhezinus olaj 2,422, dugó 21, bor 106, szappan 1,024 kg.

Fiuméből Velencebe kivitt: Buza 1,338,886 kg., seprényel 16,160, árpa 30,628, száraz bór 16, aranyhamu 303, szilvapálinka 70, sinek 15,371, ásványvíz 6,666, liszt 10,000, halak 540, gesztenyefa 8,000 kg.

stund, vas Furcht oder Schrecken wäre — ezt a jellemzést adja ró a Valvasor,¹³⁾ kinek idejében e bárói család még virágzott. Már előbb kitüntette volt magát mint Gradisca védője a velencei ostromlók ellen 1511-ben. Többszörös győzedelmes kirohanásokkal s vitézi kitartással elvégre is visszavonulásra kényszeríté az ostromló hadat.¹⁴⁾ Nagyon meglehet, hogy fumei állásában hasonló babérokra számított, mint hogy a török hódítás folyton növekvő arányaival szemben már e várost is exponált helynek kezdék tekinteni Krajna rendjei, kik már 1520-ban sürgötték Mülling és Fiume határhelyek megerősítését.¹⁵⁾ Azonban erre csak később nyílt alkalma, a Zápolya János elleni hadjáratban s utóbb Bécs ostrománál 1529-ben. Szolgálatát olyjelentékeny voltak, hogy I Ferdinánd király jutalmul őt bécsi kapitányává, várnaggyá s a városi tanács ügyészévé nevezte ki — évi 600 forintnyi fizetéssel.¹⁶⁾

A vitéz Apfaltrer Hans után a név-

A fumei-pópai gőzhajózási járatok.

Kivétel Fiuméből: Lovrana 1 m. m., Moschenizza 72, Bersec 2, Rabaz 41, Cherso 478, Pola 446 m. mázsa; összes kivétel 1040 m. mázsa.

Behozatal Fiuméba: Moschenizza 5 m. mázsa, Bersec, Rabaz 2, Cherso 88, Pola 16, összesen 111 m. mázsa.

Az összes áruforgalom 1151 m. mázsa-t, vagyis 258 m. mázsaival kevesebbet tett ki, mint a megelőző január hónapban.

A személyforgalom 207 utasból állott.

Liszt-kivitelünk.

A fumei kikötőn át Nyugat-Európába és Braziliába a f. évi február hónapban az egyes magyar malnoka következő mennyiségű lisztet szállították:

Első budapesti gőzmalom	m. m.	12106,10
Gizella		6878,60
Liget Sándor, Szeged		100,00
Lauza		3300,40
Erzsébet		5757,20
Pannónia		9905,20
Concordia		4770,20
Höngör malom		5058,60
Lasoncz		2032,00
Blöch József		1524,00
„István, Debreczen		2124,00
Piek & Fischer		506,40
Victoria		3509,70
Pesti moln. és sütők		4951,30
Lohmayer J. F.		1222,00
Egyesült		1017,60
Arad		4284,00
Haggenmacher		5684,80
Ebenfűrhi		101,60
Fiumei Zakaly		303,00
Rack Bernát Szeged		708,00
Joseph Martin & Sons		413,00
Szatmári		712,00
Zágrábi		203,20
Nagy Kikindai		1116,00
I-6 Horvát		609,20
László		101,60
Szegedi		1201,60
Freudenthal-i		100,00
Warasdin N.		200,00
Eszéki		609,60
Összesen		81111,40

E mennyiségből esik: Glasgow-ra 17690, Liverpool 29,893, London 12,882, Hull 2388, Leith 6909, Bristol 102, Bordeaux 700, Rouen 2400, Nantes 100, Dunquerque, Barcelona 850, Malta 58, Rotterdam 2900, Antwerpen 900, Brazília 3209 m. mázsa.

Tengerentúli kereskedelmünk.

Ma, midőn a magyar külkereskedelem fejlesztésére és megerősítésére szolgáló eszközök, vasutak, gőzhajózási társulatok, a fumei kikötő nagyszorú be rendezésével, oly nagy áldozatok árán immár megteremték, napról napra mind-

sor *Ellacher Jánost* említi az 1525-iki évnél. Ez szintén krajnai család volt, mely különben Valvasor korában már kivándorolt volt.¹⁷⁾ A név azonban nem autentikus. Története a következő: a fumeiek 1526-ban reformálni s megöröszítés végett fölterjeszténi ohajtván statutaumaikat, levélben megkeresék a trieszti tanácsot, adná köleső néhány napra tanulmányozás és összehasonlítás végett a trieszti statutumok egy példányát. E levél végén található az akkori fumei kapitány névalírása, mely azonban biztossággal ki nem bethízhető. Dr. Kandler trieszti historikus Ellacher sejtett benne azon alapon, hogy ily nevű egyén az időben itt is ott is feltűnik mint különböző helyek kapitánya, mely foglalkozás azon korszakban hivatásszerű volt. Megengedi azonban, hogy ép úgy olvasható Apfaltrernek is.¹⁸⁾

A következő név 1530-ból minden magyar ember előtt ismeretes: *Jurssich Miklós*. Két évvel utóbb hervadhatatlan babérokot volt füzendő homloka köré

inkább égetőbben áll előttünk egy fontos kérdés megoldásának szüksége, mely végeredményében a magyar termények és iparcikkek részére hivatva lenne e-gószségees versenyt és kelendőséget teremteni a külföldi piacokon.

Gróf Szapáry Károly, ki e czézből csaknem régebben utazta be az Adriátársulat gőzhajói által érintett fontosabb nyugot-európai kikötőket, a közelmúlt napokban indult el utnak Braziliába, hogy ott is kiválóan ama kikötők és piacok kereskedelmi viszonyait tanulmányozza, melyek az Adria magyar gőzhajózási társaság forgalmi körébe esnek.

„Nem győzők eléggé méltányolni a jeles képzettségű fiatal magyar mágnásnak e fontos ügyben megkezdett tevékenységét, melynek gyakorlati eredménye iránt is teljes bizalommal viseltünk.

A világpiacok között nem egy van, hol a magyar termények és iparcikkek versenyképesek lehetnének, ha az illető termelők teljes megbízható forrásból alapos tájékozást szerezhetnek a módzatokról, melyekkel árúknak, még a messze tengerentúl is piacokat teremthetnének.

E téren eddig malunk még kevés történt. A kelet felé megindultak ugyan már a mozgalmak, de a nyugot-európai észak és délamerikai kereskedelmi emporiumokkal szemben még sok a teendője a magyar kereskedelemnek, s az ezt előmozdítani törekvő irányadó köröknek.

A gyakorlati cél a comis voyagerök útján aligha lesz elérhető, miután az utazó ügynökök bármily megbízhatók legyenek, nem képesek oly bizalmat gerjeszténi az egyes cégek körében, melynek alapján ezek egy nagy kivétel-járó kezékhöz szánják el magukat; a konzuli jelentések szintén alig használnak valamit; nemcsak későn érkeznek meg ezek az érdeklődők körébe, de nagyobb részt hiányzik belőlük a gyakorlati irányadás, mely a termelők előtt a magyar árak versenyképességét kézzel foghatóvá tenné, végül pedig, és a mely ellen már sokszor emeltük föl szavunkat, a hivatalos konzuli jelentések túlnyomó részben az osztrák érdekeket tartják szem előtt, s a speczialis magyar kereskedelmi érdekek semmi vagy csak nagyon esekély gondot fordítanak.

Meg vagyunk győződve, hogy a gróf Szapáry által megkezdett tevékenység ezt számos követőkre fog találni.

A fumei hitelbank 1887-ben.

A fumei hitelbank rövid fonalása daczára már is tekintélyes helyet foglal el a kikötőváros részvényes társaságai között. Alig tizenegy havi működése után nemcsak a részvényesek juttattak általa, a viszonyokhoz mérten jó nyereséményhez, de tekintve ama udvös tevékenységét, melyet e hitelbank igazgatósága a behozatal és a kivétel fejlesztése körül kifejtett, méltán érdemeiért említhet.

Közleg hős védelmében. Még mint fumei kapitányt érte az a kitüntetés, hogy Lamberg József krajnai kormányzóval (Landesverweser) a portához küldött követőtől a Bécs ostromát követő diplomáciai tárgyalásokra. E minőségben csaknem egy hónapig tarózkodott Konstantinápolyban (1530. okt. — nov. 15). A békeküldetés eredménytelen maradt; annál fényesebb vala a fogverekkel elért eredmény.

Fest Aladar.

Jegyzet.

¹⁾ Dimitz „Geschichte Kraios“ IV. 85. LA jegyzetben idéze Valvasor XI. 465. l. ²⁾ Dimitz i. m. II. 34. l. Jegyzetben Val. IX. 28. l. ³⁾ Dimitz, IV. 85. l. ⁴⁾ Wurzbach, Biographisches Lexikon XXX. 27. l. idéze Dimitznél II. 65. l. ⁵⁾ Dimitz, I. 328. l. ⁶⁾ J. m. II. 9. l. ⁷⁾ J. m. II. 67. l. ⁸⁾ J. m. II. 65. l. ⁹⁾ Czörög, Göz I. 626. 667. l. Citálva Dimitznél IV. 841. l. ¹⁰⁾ Dimitz, i. m. II. 21. l. ¹¹⁾ Dimitz, i. m. II. 67. l. ¹²⁾ U. s. ¹³⁾ XI. 310. l. ¹⁴⁾ J. m. II. 14. l. ¹⁵⁾ U. o. II. 100. l. ¹⁶⁾ U. o. II. 125. l. ¹⁷⁾ U. o. IV. 90. l. ¹⁸⁾ Tomisch, Notizie storiche sulla città di Fiume 87. l. Kandler — nem pontosan idéze — Alm. Fiumano 1858. év.

Az intézet a múlt évi február 1-én alakult meg, 1.200.000 forint alaptőkével s az első üzleti év 1887. december 31-éig, vagyis 11 hónapig tartott. Ez idő alatt a bank nem kevesebb mint 115.952 ft 2 kv. tiszta nyereséggel zárta le az évi mérlegét, s részvényesei a 100 forintos részvények után 7 1/2 %-osztalékot juttatott. Kétséget nem szenved, hogy az esetében, ha a kávé üzletnél a múlt év első felében a viszonyok kedvezőbben alakulnak, s ha a múlt évi általános üzleti pangás az intézet üzletének meletére káros befolyást nem gyakorol, úgy az eredmény még fényesebb leend.

Az intézet bank és bizományi üzlet-jellegével bir melyhez kiválóan szilárdalapot nyújt ama viszony, melyben az, a helybéli *keletmagyar részvénytársaság* glósz, és az *első magyar vízszállító és vízkezelő gyári részvénytársaság* áll. E két nagyszorú ipartelep, melyek a maguk nemében egyedül állanak a monarchiában, oly virágzó állapotban vannak, hogy magukban véve is nagy érvel járulnak hozzá a fumei hitelbank életéről tevékenységéhez.

A kelet-németországi daczára nagyban mozdította elő a fakivétel, a mennyiben már az első év folyamán 1200 vagon, feneveteket szállított a Középtenger különböző kikötőibe, továbbá Angliába és Batumba.

A múlt évi bruttóbevétel 233.284 ft 04 krt tett ki. Ez összegből a behozatali és kivételi árak üzletére, (kávé, fa, cukor, liszt, szilva árakra 157.734 ft 40 kr., a bizományi üzletre pedig 69.027 ft. 35 kr. esik.

A nyári időnyra.

(A m. kir. állami vasutak figyelmébe).

Már néhány év előtt, nem egy ízben hangoztatunk ama előnyöket, melyeket egy St. Cosmo tájékan létesítendő megálló hely, úgy a m. kir. állami vasutak mint a kikötő város és környéke lakossága részére biztosíthatna.

A m. kir. állami vasutak figyelmét nem kerülte el a tett fölvetés, tudomásunk szerint azonban a tervnek megvalósítása technikai akadályok miatt be nem következett.

Pedig e terv némi áldozat árán, mely anyagi jutalom nékül sem maradna, megvalósítható lenne. A buccari állomás nagyon távol esik Buccari városától s így a lakosság, hogy ne legyen kénytelen a feraszót gyaloglatni megtenni, inkább hajón vagy kocsi keresi föl Fiumét, melylél élénk összeköttetésben van.

A Drágavölgy gyönyörű vidéke ezenkívül pompás kiránduló hely, hova különösen ünnepek és vasárnapokon tömegesen fordulna Fiuméből a közönség.

Ha azonban e terv egyelőre nem létesíthető, úgy bizonyára jó szolgálatot tenne a m. kir. állami vasut, ha a vasárnap d. u. 3 órakor elindulni szokott tehervonathoz egy két személykocsit kapcsolna Buccari állomásig, s az utasoknak esetleg St. Cosmóban a kiszállást megengedné.

Estély a fumei kormányzóznál.

A fumei kormányzó gróf Zichy Agost és szeretreméltó neje Wimpfen Helvig grófnő vendégszeretők házában fényes estély velt e hó 4-én, gróf Zichy József volt fumei kormányzó és Csernatony Lajos Fiume-rszgyűlési képviselője tiszteleére. — Az estély, melyen kizárólag a fumei társaság irányadó férfi tagjai jelentek meg, méltán marad emlékezetes azon nagyfontosságú nyilatkozatoknál fogva, melyeket a Fiume sorsára befolyással bíró egyéniségek föl-köszöntök alakjában elmondottak.

Az estélyen, mely nyolcz órakor vette kezdetét körülbelül százan jelentek meg, kiket a szívesleg hízigazd, gróf Zichy Agost és szeretreméltó neje a főllik megszokott előzékenységgel fogadtak. A grófnő, ki elegans tole tjevel ezuffal is bájos megjelenésű volt, gróf Zichy József, kormányzóknak bátyjának nejevel, s Sztáray countesse Clotild főhercegnasszony udvarhölgye társaságában fogadta a vendégek tisztelgését; a férfiak a nagy terem mellett két kisebb szalonban gyülekeztek, csoportosulva részben gróf Zichy József volt fumei kormányzó, részben Csernatony Lajos városunk köztisz-

teletben álló Sándor ország-esztirecsereft szonyairól.

A csaknem tán a meghímultak, hol rakozott reáj állottak az a da vendégzsaka csakhamar tek a társasá zött Ciotta p tálytanácsos, czipium al-liszt, tanácsos, ró Abele Jernácsos, Stei Psichl József Erődi Béla,

és János, St. Staindl K., Bácsos, Biscokok stb., jel

Kilencz kormányzó ünnepejelére,

„Ur

„Két kedvünkben; ne gazda a poharat.

Az egyik egyéniség, minden korn dánykép van.

A másik a Fiumét támogatja a valódi érdekek Föllesége

ten, be nem fumei emlékek — A Fiume gyiket a „sz az „erdemegye meg, megvaló izben kifeje

E két fé-cem mélyebb

Általános éljenzés elv hangon kün

mire a venci zölték gróf Lajos orszá

Kis vart lalt föl úgy dében szeré beszédének nevért, gróf nek mint az mei kormán első fölend

a kikötő vá biz ostotta lüségét em teljes megel talha'ó, hol mei közélet

rul is, meg köté város nem tántor állandóságá azon gyors nyezője gró harát emeli gróf Zichy á háromszor vözöltek a grófnöket.

Csernaton gróf Zichy köszönte me város részé is tapasztal szédében a ama szavaib bucsuzása a cidachessa a fumei közt ragaszkodja hoz, és bola

Örömmel hatása nem meik mindo tetőket, me

A fiumei tornaegylet évi közgyűlése. A fiumei tornaegylet f. hó 14-én szombaton este 6 órakor a m. kir. állami főgimnázium nagytermében évi közgyűlést tartja. Napirendre kerül: 1) a választmány beszámolója 2) Tisztújítás. Ha a tagok ez alkalommal a kellő számban meg nem jelenének, a közgyűlés április 21-én fog megtartatni, akármennyi lesz is a megjelenő tagok száma.

A kis Pécskai (Petschko) Lajos, ki nem régiben a budapesti népszínházban vonta magára a fővárosi közönség figyelmét, a nemzeti zeneakadémia javaslatára folytatva, engedélyt nyert a vallás és közoktatásügyi m. kir. ministertől, hogy a főlétféle vizsgákat letehesse. A hét éves kis Pécskaival szemben a miniszter kivételt tett, miután a szabályok értelmében csak a tízenkettedik évüket elért növendékek vehetők föl.

A „Pesti Hírlap” szerkesztősége közli velünk, hogy az április 1-ével kezdődő új évfolyamra eredeti társadalmi regényt közöl. Ennek írója Csiky Gergely tollából s ezt megelőzőleg hosszabb elbeszélést Reviczky Gyulától, 36 szavval ajánlatuk t. olvasónknak a „Pesti Hírlap”, mely ma körülben is egy pártatlan irányú, mint a többi lapoknál jelentékenyen gazdagabb s élénkítő tartalmúval fogva mondhatni legkedveltebb lapja a magyar újságírók közönségének. Előfizetési ára negyedévre csak 3 ft 50 kr., egy hónapra 1 ft 20 kr., mely kiadónálhoz (Budapest Napórc utca 7. sz.) küldendő. Onnan egy levelezőlapon kifejezett óhajra egy hétig ingyen mutatványszámokat is küldnek.

Kereskedelmi és tengerészeti hírek.

Magyar kereskedelmi érdekek a keleten. A közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszter úr megbízásából Rappaport Jenő bankár Konstantinápolyban a m. kir. államasutak kereskedelmi levezelőjének nevezetett ki, és mint ilyen hivatalban van különösen Konstantinápolyban és Salonikiában, de egész Törökországban is, a magyar kiviteli érdekek, valamint a magyar ipar fejlesztésének támogatására, miért is tudakozódások illető összeköttetéseket valamint kérdések helyi viszonyok felől, közvetlen Rappaport Jenő urhoz Konstantinápolyba intézhetők.

A m. kir. állami vasutak bevétele. A m. kir. állami vasutak a f. évi márczius hó 25-kétől márczius hó 31-ig 98.409 utas és 117.110 tonna áru után összesen 559.645 forintot vettek be. Az összes bevétel a f. évi január hó 1-től márczius hó 31-ig összesen 7.635.446 forint, vagyis 21.619 forinttal több, mint az előző év megfelelő időszakában.

Új vasutak Chiliban. A chili kormány a képviselők kamarája elé törvényjavaslatot terjesztett, mely szerint felhatalmazást kért 500 mérföld új vasútvonal építésére. Az új vonalak 5 év alatt épülének ki. A költségeket a kormány egy 4% -ot kamatozó 12 millió d. l. hány kölcsönrel véli fedeztetni.

Adria hajók forgalma. A „Báró Kemény” gőzös, K. t. kapitányával e hó 1-én Oppor-tól Grimsbybe, az „Adria” gőzös Nyári Gábor kapitányával e hó 2-án Bazeltonba, a „Tibor” gőzös ugyanazonnap Livornoból Maltába megérkeztek.

A Szt-Lőrincz csatorna kimélyítésére a canadai kormány másfél millió dollár költséget kért a parlamenttől. A mélyítési munkákat Kingston és Montreal között eszközöltetnének úgy, hogy a csatorna 14 angol láb mély legyen. Ez által lehetővé válnék, hogy a legnehezebb hajók akadály nélkül átjöhessenek a felső tavakról Montrealba.

— **A fiumei rizskeményítő gyárának** lapunk mai számában közölt hirdetésére föl hívjuk az olvasó közönség figyelmét

Mócs Zsigmond
felelős szerkesztő

ad. 7072. 888.
közl. min.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A fiumei kikötő keretébe tartozó Fiumára-Deltán a f. évben

végrehajtandó feltöltési munkálatoknak vállalat útján leendő biztosítása céljából nyilvános zárt ajánlati tárgyalás hirdettetik.

E munka áll:
333.976.0 tonna vegyes anyag.
30.726.1 „ I. oszt. közönséges,
10.242.0 „ II. „ „

Osszesen 374.944.1 tonna köanyag szállításából és 20.990.1 m. feltöltendő terület kiegyenlítéséből

A vállalattal kötendő szerződés tervezete, feltételek, tervek és egyéb tájékoztató adatok a fiumei kikötő m. kir. építészeti hivatalában (Fiume, Cassa Comunale di Risparmio N. 470 III. emelet) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlattevő köteles magyar nyelven szerkesztett ajánlatában kijelenteni, hogy a helyi viszonyokat ismeri, a szerződési tervezetet és annak kiegészítő részét képező általános és részletes feltételeket, valamint a terveket megtekintette, megértette és azokat változatlanul elfogadja.

A megajánlott egységek az egyes munkanemeknél elkülönítve számokkal és betűkkel világosan kiírandók.

Az ajánlatok kellően bélyegzett öt pecséttel lezárva és a felirattal „Ajánlat a fiumei kikötőben tervezett Fiumára-Delta feltöltési munkálatnak végrehajtására” — A fiumei kikötő m. kir. építészeti hivatalának Fiumában — ellátott borítékban, melyhez egyúttal 12.000 forintnyi bimatpénznek készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a fiumei m. kir. fővámbivatalnál történt letételt tanúsító pénztári nyugta is csatolandó; a fiumei kikötő m. kir. építészeti hivatalánál 1888 évi április 12 napjának d. e. 11 és 1/2 órájáig nyújtandók be.

A bimatpénz csak az ajánlatához készpénzben vagy értékpapirokban való csatolása meg nem engedtetik.

Az ajánlatok felbontása, melynél az ajánlattevők jelen lehetnek a jelzett napon déli 12 órakor a fiumei és a magyar-horvát-tengerparti m. kir. kormányzóság hivatalos helyiségében bizottságilag fog eszközöltetni.

A fenti határozatoktól bámi tekintetben eltérő vagy ellikve benyújtott, úgyszintén a táviratilag tett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.
Budapest, 1888 márczius hó 13-án.

A közmunka és közlekedésügyi m. kir. miniszter.

Kornitzer G.

Első és legnagyobb fiumei üveg és porcellanárú raktára vendéglői és magánhasználatra.
Lámpák, tükrök, majolika, kristály és üvegdíszműrűk haza és külföld gyárakból arany keretek, petroleumfűzőgépek.

! a legjutányosabb áron!
Fiume — Corso.

BATTARA PÉTER kő- és könyvnyomdája. — Kiadótulajdonos: MOCS M.

Rizskeményítő
A fiumei rizshántoló és rizskeményítő gyárból.

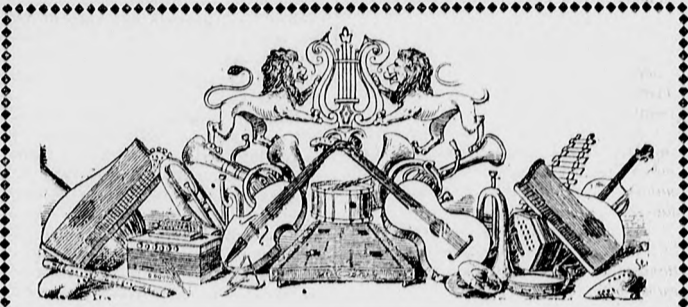
A fiumei rizskeményítő, mely ez idő szerint a külföldi piacokon még az angol gyártmányoknál is künőbb minőségűnek van elismerve, vegyészeti tekintetben is oly tiszta minőségű, hogy

tápszeri czélokra

is minden előtétet nélkül felhasználható. A mellett azonban, hogy már jószágra nézve sem versenyez-

het vele semmi nemű hasonló gyártmány, az árák tekintetében egyedül áll, miről a vásárlások alkalmával mindenki meggyőződhetik.

Kapható minden belföldi szolid kereskedésben, Fiumében pedig a következő üzletekben: *Baccaricchi A., Baccaricchi T. Bastianicchi Mária, Cartesio Nicolò, Curti Alessandro, Curti Antonio, Curti A. F., Curti Edoardo, Haramia Stefano, Iechel Francesco, Juricich Michele, Koritnik A. Krak Valentino, Mizulinich Gasparo, Palatin Mariano, Simicich Giuseppe, Smoquina Giulio, Smoquina Giuseppe, Thian Andrea, Tonetti Giuseppe, Valah Mária, Valich Antonio, és Wlassich L. üzleteiben.*

Stenberg Armin hangszergyára, Budapest, kerepesi út 36.

(a Rökus-kórházzal szemben.)

Mindenemű hangszerek, harmonika és harmonium gyára és legnagyobb választéku raktára. Valódi olasz és belföldi bűrok. — A legújabb feltűnést kelte mechanikai szerszámok, mint Arion, Herophon, Orpheus, Simona s harmoniumok áll a készletben. — *200 képpel díszített hanghármaszekeratobogus készletet ugyanitt is meg lehet vásárolni.*

Legújabb!!! Harmonikafuvola 12 billentyűvel, kellemes hangokkal, mely azonban megtanulható és játszható. — Igen kedves mulatóeszköz bár ki is zéje. Ár 2 Ft. Hangszerek javítása jászton. — Gyorsan teljesítjük. — Ocska hangszerek újakra becsaphonon, Phönix fáraktára: *jejjégek kérvény!*

„ADRIA”

Magyar tengeri hajózási részvénytársaság.

1888. Április havában az alant felsorolt első osztályú gőzhajók (vagy más póthajók) fognak Fiume nyugot-európai és amerikai kikötők között közlekedni, ha csak rossz időjárás vagy előre nem látható körülmények a meneteket meg nem akadályoznak:

	Trieszt, Fiuméba	Gőzös	1888. Április
Liverpoolból	„Malta” (Cunard Line)	1—10	
Hull, Newcastleből	„Ydlo”	5—15	
Bordeaux	„Tizsa”	10—20	
Grimsby	„B. Kemény”	10—20	
Liverpoolból	„Trinidad” (Cunard Line)	20—30	
Glasgowba	„Adria”	20—30	
Rio de Janeiro, Santos	„Matkovits”	25 IV—5 V	
Fiuméből	„Szápáry”	1—10	
Antwerpen	„Stelano”	5—15	
New Yorkba	„Nubis” (Anchor Line)	7—17	
Liverpoolba	„Kedler” (Cunard Line)	10—20	
Glasgowba	„Tibor”	10—20	
Bordeauxba	„Hull, Newcastleből	10—20	
Hull, Newcastleből	„Ronald”	10—20	
Londonból	„Chesapeake”	20—30	
Barcelona, Ruenba	„Jokai”	20—30	
Liverpoolba	„Tartas” (Cunard Line)	20—30	
Pernambuco, Bahia, Rio de Janeiro, Santos	„Szőchenyi”	25 IV—5 V	
New Yorkba	„Britannia” (Anchor Line)	25 IV—5 V	

Fiume, 1888. márczius havában.

Szerkesztő: Redazione
Előfizetési: Egy évre... Félévre... Negyedévre... 2 óra... Külföldre 1 évr...

1888.

Egység... Ren...

Némets... egy nagyfon... vős újítást h... müllik azt h... met partok... zátányok eg... ján jelöltés... dolog, hogy... tekintetben... nyel, vagyis... va, minden... tak el.

Elegendő... ugyanazon h... litott jelzők... lak, szín va... böztették m... ket össze r... hiba ne tört...

Ámde n... lenne a hajó... előre is min... tudni lehetn... zőnek alkát... különös rend... minden hajó... is tudhatná... magát minde... jes haszna... ennek azonk... ha nemzéköz... ha va' amenn... zős megállap... rendszert köv... alakú úszor... lyoknak csak... löltetnek m... jelzőkre min... használtatn... mely vízterf... jelzőnek meg...

A „Fiu... Fiume ré...

A Jurissic... kezett kapitán... tunk. Ezek de... Rizzano Gáspár... Sara család a... tartozott: 168... Ugyancsak ez i... ségek közt tal... nál Ritschan le... nevét az előzm... részleg nélkül... vagy megörzöt... hatjuk.
Az ezután... bo Ferencz (15... leg nem is, de...